

SPRAWOZDANIE

**z realizacji programu „AS – Aktywny Senior.
Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”
za rok kalendarzowy 2022**

SPIS TREŚCI

I. Informacje ogólne.....	3
1. Regulacje prawne.....	3
2. Założenia, adresaci oraz okres realizacji programu.....	3
II. Realizacja działań w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.....	4
1. Realizatorzy działań programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” w 2022 r.....	4
2. Zrealizowane w 2022 roku działania wpisujące się w program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.....	5
2.1 Wsparcie przy tworzeniu zespołów pośrednictwa opiekunów/asystentów dla osób starszych i niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (np. w ramach Agencji Usług Socjalnych działających przy MOPS lub tworzonych w ramach organizacji pozarządowych, wolontariatu).....	5
2.2 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ukierunkowana na pomoc osobom starszym ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50+, powrót na rynek pracy w charakterze np. wykwalifikowanego opiekuna osoby starszej.....	7
2.3 Wsparcie przy tworzeniu przez środowiska lokalne wolontariatów międzypokoleniowych bądź nawiązanie bliższej współpracy z już istniejącymi.....	8
2.4 Udzielanie wsparcia w ich działalności lokalnym Klubom Seniora, Centrum Aktywności Seniora, Dziennemu Domowi Pomocy Społecznej, Klubom Integracyjnym.....	14
2.5 Zakładka informacyjna na stronie internetowej Powiatu Będzińskiego pod nazwą „Aktywny Senior”.....	22
2.6 Wsparcie dla tworzenia lub działalności lokalnych Uniwersytetów Trzeciego Wieku/Akademii Twórczego Rozwoju Seniora i Wnuka.....	23
2.7 „Karta AS – Aktywnego Seniora” – statystyka w 2022 r.....	24
III. Podsumowanie.....	29

I. Informacje ogólne

1. Regulacje prawne

Program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” przyjęty został w oparciu o następujące przepisy:

- art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526);
- art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- uchwałę Nr 26/19 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”.

2. Założenia, adresaci oraz okres realizacji programu

Program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” został przyjęty ze względu na wzrastającą liczbę osób powyżej 60. roku życia w społeczeństwie oraz ich rosnące potrzeby. Program powstał, by realizować założenia polityki senioralnej, tj. kształtować warunki dla godnego i zdrowego starzenia się oraz walczyć z wykluczeniem społecznym. Celem głównym jest poprawa jakości życia osób starszych z terenu Powiatu Będzińskiego.

Cele szczegółowe Programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”:

- wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej i sportowej osób starszych;
- zwiększenie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy, łamaniu praw i zaniedbaniom wobec osób starszych;
- przeciwdziałanie wykluczeniu seniorów jako grupy społecznej;
- zapewnienie godnego starzenia się w dobrym zdrowiu;
- wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia lokalnego, rynku pracy;
- tworzenie warunków dla integracji wewnątrz i międzypokoleniowej osób starszych;
- ułatwienie dostępu osobom starszym do niedrogich, trwałych i wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej;
- wspieranie rozwoju edukacji osób starszych.

Adresaci programu: mieszkańcy Powiatu Będzińskiego, którzy ukończyli 60. rok życia.

Okres realizacji programu: 27 marca 2019 roku – 31 grudnia 2023 roku.

II. Realizacja działań w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”

1. Realizatorzy działań programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023 w 2022 r.:

- Wydział Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Wydział Promocji Powiatu Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Powiatowy Rzecznik Konsumentów Starostwa Powiatowego w Będzinie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie;
- Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie;
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Wojkowicach;
- Zespół Szkół Specjalnych w Czeladzi;
- I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie;
- III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Będzinie;
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Będzinie;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej;
- Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie;
- Komenda Powiatowa Policji w Będzinie;
- Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie;
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie;
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Dominika Savio w Sarnowie.

W roku 2022 realizacja Programu ukierunkowana była na zwiększenie aktywności społecznej seniorów, którzy przez ponad 2 lata byli społecznie izolowani ze względu na stan epidemii w Polsce i na świecie. Aktywizacja osób starszych z terenu Powiatu Będzińskiego przejawiała się poprzez włączenie ich w działalność społeczną, integrację międzypokoleniową, powrót do czynnego życia w społeczności lokalnej oraz aktywność kulturową, co było realizowane w sposób zapewniający bezpieczeństwo seniorom.

2. Zrealizowane w 2022 roku działania wpisujące się w program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023”

2.1 Wsparcie przy tworzeniu zespołów pośrednictwa opiekunów/asystentów dla osób starszych i niepełnosprawnych lub niesamodzielnych (np. w ramach Agencji Usług Socjalnych działających przy MOPS lub tworzonych w ramach organizacji pozarządowych, wolontariatu).

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udzieliło dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych dla 15. osób powyżej 60. roku życia, które przystosowały mieszkania do swoich potrzeb tj. uzyskały dofinansowanie do modernizacji wejścia i montażu drzwi wewnętrznych.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowanie uzyskało 20 osób powyżej 60. roku życia do zakupu komputerów, drukarek, telefonów komórkowych, lupy elektronicznej, słuchawek, zestawu wspomagającego odbiór TV.

W ramach likwidacji barier technicznych dofinansowanie uzyskało 36 osób powyżej 60. roku życia, co umożliwiło zakup schodolazów, łóżek rehabilitacyjnych, przenośnych koncentratorów tlenu, elektrycznego mechanizmu otwierania bramy, pralek, podnośników transportowo-kąpielowych, rowerów trójkołowych, bagażnika samochodowego przystosowanego do transportu wózka inwalidzkiego, usługi przystosowania samochodu do niepełnosprawności.

Należy nadmienić również, że w roku 2022 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie dofinansowało na łączną kwotę 100.193,50 zł organizacje pozarządowe działające w obszarze sportu, kultury, rekreacji i turystyki na rzecz osób niepełnosprawnych, w których szeregach są osoby powyżej 60. roku życia.

Tabela nr 1. Dofinansowanie udzielone przez PCPR w 2022 roku

Lp.	Nazwa organizacji	Przedmiot dofinansowania	Kwota dofinansowania
1.	Będzińskie Stowarzyszenie Amazoniek	Wycieczka do Dziwnowa	6.000,00 zł

2.	Będzińskie Stowarzyszenie Amazonek	Spotkanie opłatkowe	1.000,00 zł
3.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Będzinie	Wycieczka do Ciechocinka	15.000,00 zł
4.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Będzinie	Wycieczka do Trójmiasta	12.000,00 zł
5.	Polski Związek Niewidomych w Będzinie	Wycieczka do Ustronia Morskiego	15.984,70 zł
6.	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Familia”	Wycieczka do Zielonej Góry	8.000,00 zł
7.	Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Familia”	Spotkanie opłatkowe	3.000,00 zł
8.	Polski Związek Niewidomych w Czeladzi	Wycieczka do Żywca i Jaworzynki	7.500,00 zł
9.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu	Spotkanie w Miejskim Ośrodku Kultury w Zawierciu	1.458,00 zł
10.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu	Wycieczka do Sielpi	8.426,40 zł
11.	Polski Związek Niewidomych w Czeladzi	Spotkanie „Biała Laska”	1.500,00 zł
12.	Polski Związek Głuchych w Będzinie	Wycieczka do Warszawy	6.824,40 zł

13	Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem Psychoruchowym	Wycieczka do Kotliny Kłodzkiej	10.500,00 zł
14	Czeladzkie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Upośledzeniem Psychoruchowym	Spotkanie opłatkowe	3.000,00 zł
RAZEM			100.193,50 zł

Źródło: Statystyka Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie

2.2 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ukierunkowana na pomoc osobom starszym ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50+, powrót na rynek pracy w charakterze np. wykwalifikowanego opiekuna osoby starszej.

W roku 2022 Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie realizował jeden z celów głównych Programu tj. „Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną, zawodową oraz system opieki nad osobami starszymi” poprzez realizację celu szczegółowego „Wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób w wieku 50+ poprzez niwelowanie problemu ageizmu, czyli dyskryminacji ze względu na wiek”. Pośród działań podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w 2022 roku wymienić należy:

- w okresie sprawozdawczym z porady indywidualnej skorzystało 9 osób powyżej 50. roku życia, z porady grupowej 15 osób, z grupowych spotkań informacyjnych 53 osoby;
- w okresie od stycznia do końca grudnia 2022 roku z tytułu podjęcia zatrudnienia z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 400 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia, które stanowiły 17,4% wszystkich wyłączeń z ww. powodu w roku ubiegłym (2022 r. – liczba bezrobotnych wyłączonych z tytułu podjęcia pracy ogółem – 2305 osób);
- w 2022 roku w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50. rok życia zatrudnienie podjęło 7 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia;
- w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. 12 osób powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych;
- w 2022 r. 5 osób powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w ramach robót publicznych;

- w 2022 roku 10 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia rozpoczęło udział w szkoleniach;
- w okresie sprawozdawczym środki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej przyznano 4. osobom bezrobotnym powyżej 50. roku życia;
- w 2022 r. 8 osób powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w ramach refundacji kosztów zatrudnienia;
- w 2022 r. 27 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia rozpoczęło udział w stażach;
- w okresie sprawozdawczym 47 osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia podjęło zatrudnienie w pracach społecznie użytecznych;
- na dzień 31 grudnia 2022 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Będzinie zarejestrowanych było 818 osób powyżej 50. roku życia, w tym 256 kobiet (31,3%), w tym 108 osób (13,2%) z prawem do zasiłku. W porównaniu z rokiem 2021 liczba osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia zmniejszyła się o 138 osób, tj. o 14,4%.

Tabela nr 2. Osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia

WEDŁUG STANU	Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia			
	ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
31.12.2021 r.	956	309	130	51
31.12.2022 r.	818	256	108	53

Źródło: Statystyka Powiatowego Urzędu Pracy w Będzinie

Ponadto I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie w ramach celu szczegółowego „Wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób w wieku 50+ poprzez niwelowanie problemu ageizmu, czyli dyskryminacji ze względu na wiek” w 2022 r. zatrudniło 7 osób w wieku emerytalnym.

2.3 Wsparcie przy tworzeniu przez środowiska lokalne wolontariatów międzypokoleniowych bądź nawiązanie bliższej współpracy z już istniejącymi.

W roku sprawozdawczym Ośrodek Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie w ramach realizacji ww. działania:

- organizował pomoc psychologiczno-terapeutyczną w zakresie m. in. konfliktów rodzinnych, problemów emocjonalnych, wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczych – odbyło się 114 konsultacji dla 29. seniorów;
- organizował poradnictwo wychowawcze i pedagogiczne seniorom (dziadkom) pełniącym funkcję rodzin zastępczych spokrewnionych – odbyło się 136 konsultacji dla 8. seniorów;
- organizował spotkania i zapewniał warunki do spotkań dziadków z wnukami zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Będzinie dot. kontaktów małoletnich z opiekunami – działanie to objęło 3. seniorów;
- 20. podopiecznych filii OWDIR w Czeladzi w ramach obchodów Dnia Babci i Dnia Dziadka wykonało i przekazało kartki z życzeniami oraz upominki dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi;
- 21. wychowanków filii OWDIR w Czeladzi z okazji Świąt Wielkanocnych przygotowało i przekazało własnoręcznie wykonane kartki z życzeniami i pisanki dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi;
- 13. podopiecznych filii OWDIR w Czeladzi 27 czerwca 2022 r. w związku z rozpoczęciem wakacji brało udział w spotkaniu integracyjnym z pensjonariuszami Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi. Młodzież i seniorzy brali udział we wspólnych grach, zabawach i grillowaniu;
- 18. wychowanków filii OWDIR w Czeladzi z okazji Świąt Bożego Narodzenia przygotowało i przekazało własnoręcznie wykonane kartki z życzeniami i bombki choinkowe dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej „Senior” w Czeladzi;
- 8. podopiecznych filii OWDIR w Sławkowie w ramach obchodów Dnia Świętego Walentego przekazało własnoręcznie wykonane kartki walentynkowe z życzeniami dla seniorów z Dziennego Domu Senior-Wigor w Sławkowie;
- 10. podopiecznych filii OWDIR w Sławkowie w ramach obchodów Dnia Babci i Dnia Dziadka wykonało i przekazało laurki dla pensjonariuszy Dziennego Domu Senior-Wigor w Sławkowie;
- 13. podopiecznych filii OWDIR w Siewierzu w ramach obchodów Dnia Babci i Dnia Dziadka wykonało i przekazało kartki z życzeniami i upominki dla seniorów należących do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu, Domu Seniora „Bożena” w Siewierzu i Domu Seniora „Vitalia” w Siewierzu;

- 13. podopiecznych filii OWDIR w Siewierzu z okazji Świąt Wielkanocnych wykonało i przekazało kartki świąteczne z życzeniami dla seniorów należących do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu;
- 13. podopiecznych filii OWDIR w Siewierzu z okazji Świąt Bożego Narodzenia wykonało i przekazało kartki świąteczne z życzeniami dla seniorów należących do Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Siewierzu;
- 13. podopiecznych filii OWDIR w Siewierzu w ramach spotkania wigilijnego dla osób starszych i samotnych z terenu Miasta i Gminy Siewierz wykonało i przekazało 160 upominków;
- 15. wychowanków Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka przekazało własnoręcznie wykonane kartki z życzeniami dla dziadków wychowanków Ośrodka.
- 13. podopiecznych Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny w Będzinie z okazji Ogólnopolskiego Dnia Seniora przekazało własnoręcznie wykonane kartki świąteczne z życzeniami dla lokalnych klubów seniora.

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Wojkowicach w 2022 r. realizował program „Aktywny Senior” poprzez następujące działania:

- Piknik integracyjny „Przystanek Ukraina” - organizowany w dniu 23 kwietnia 2022 r. przez Fundację Rozwoju Kompetencji „Nowe Możliwości”. Uczniowie i nauczyciele ZSOiT w Wojkowicach wspólnie z seniorami ze stowarzyszenia Aktywny Wojkowicki Senior, Wojkowicką Radą Seniorów i mieszkańcami miasta Wojkowice wzięli udział w Pikniku, który miał na celu wsparcie, pomoc w adaptacji do nowego otoczenia społeczności ukraińskiej i integrację uchodźców z mieszkańcami miasta. W programie wydarzenia znalazły się występy artystyczne, wspólne gry i zabawy;
- Projekt „Zróbmy sobie łąkę” – projekt edukacyjno-ekologiczny finansowany ze środków programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny, Fundusz EOG i Fundusze Norweskie. W okresie od kwietnia do maja 2022 r. uczniowie klasy Technik Architektury Krajobrazu ZSOiT w Wojkowicach wraz z członkami Stowarzyszenia Aktywny Wojkowicki Senior realizowali prace projektowe i brali udział w inauguracji zadania. Udział w projekcie pozwolił na wzmocnienie więzi międzypokoleniowych młodzieży i seniorów oraz stworzenie międzypokoleniowej inicjatywy twórczej;

- Tydzień Ekologiczny „Wojkowicki EkoAlert” – w czerwcu 2022 r. uczniowie ZSOiT w Wojkowicach wraz z seniorami ze Stowarzyszenia Aktywny Wojkowicki Senior przez 5 dni realizowali wspólnie działania ekologiczne pt. „Dzień Biały – Zielone Płuca Wojkowic”, „Dzień Czerwony – gdzie trafiają nasze śmieci?”, „Dzień Niebieski – I Miejski Rajd Rowerowy”, „Dzień Żółty – odnawialne źródła energii”, „Dzień Zielony – podsumowanie działań”. Przedsięwzięcie umożliwiło stworzenie międzypokoleniowej inicjatywy twórczej młodzieży i seniorów;
- Piknik Ekologiczny „Zielono Mi” – wydarzenie zorganizowane w dniu 6 czerwca 2022 r. na terenie ZSOiT w Wojkowicach. W programie przewidzianych było wiele atrakcji takich jak międzypokoleniowe gry i zabawy, wspólne gotowanie itd. Piknik miał za zadanie utrwalenie dobrych kontaktów między szkołą a lokalnymi organizacjami senioralnymi i wzmocnienie więzi międzypokoleniowych;
- Międzypokoleniowe Warsztaty Ekologiczne – w październiku i grudniu 2022 r. uczniowie ZSOiT w Wojkowicach organizowali w pracowni chemicznej cykl spotkań, na które zostali zaproszeni seniorzy z lokalnego klubu seniora. Na spotkaniach przeprowadzano eksperymenty i doświadczenia, mające na celu poszerzanie wiedzy uczestników z zakresu ekologii i chemii. Warsztaty miały za zadanie utrwalenie dobrych kontaktów między szkołą a lokalną organizacją senioralną i wzmocnienie więzi międzypokoleniowych.

I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Będzinie w 2022 r. w ramach tworzenia warunków dla integracji wewnątrz i międzypokoleniowej osób starszych przy wykorzystaniu istniejących zasobów infrastruktury społecznej realizowało cel poprzez:

- Noc Muzeów w Koperniku – w dniu 16 maja 2022 r. odbyło się nocne zwiedzanie I Liceum w Będzinie. Wzięło w nim udział 30. seniorów, którzy mogli zapoznać się z archiwalnymi zbiorami szkoły i zobaczyć jak zmieniło się wyposażenie i wystrój placówki na przestrzeni dekad;
- Obchody 120-lecia Kopernika – w dniu 7 października 2022 r. miał miejsce jubileusz z okazji 120. lat istnienia I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Będzinie. W uroczystości wzięło udział wielu absolwentów liceum, których liczne grono stanowili seniorzy, w tym nawet rocznik maturalny 1956;
- Wieczór Wspomnień w Koperniku – w dniu 9 grudnia 2022 r. w I Liceum Ogólnokształcącym w Będzinie odbyło się spotkanie wspominkowe, w którym udział wzięli seniorzy – absolwenci liceum, a także emerytowani nauczyciele

szkoły. Obecni seniorzy dzielili się swoimi wspomnieniami przytaczając anegdoty z czasów szkolnych, a także pokazując stare zdjęcia;

- organizacja spotkania z emerytowanymi nauczycielami szkoły z okazji Narodowego Dnia Edukacji w dniu 22 października 2022 r. W spotkaniu wzięło udział 15. seniorów;
- uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego wraz z seniorami przygotowywali wspólnie ozdoby świąteczne na będziński Jarmark Bożonarodzeniowy;
- organizacja spotkania wigilijnego dla emerytowanych nauczycieli I Liceum Ogólnokształcącego w Będzinie. W spotkaniu wzięło udział 10. seniorów.

III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Będzinie w 2022 r. w ramach realizacji programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” podjęło następujące działania:

- Akcja „Kartka dla Seniora” – społeczność III Liceum Ogólnokształcącego w Będzinie była pomysłodawcą akcji, polegającej na tym, że uczniowie szkół podstawowych z terenu Będzina, Sosnowca, Dąbrowy Górniczej i Powiatu Będzińskiego w kwietniu 2022 r. własnoręcznie wykonali kartki z życzeniami wielkanocnymi dla podopiecznych okolicznych domów pomocy społecznej oraz dla Centrum Opieki Długoterminowej „Joanna” w Mierzęcicach. Kartki otrzymało 150. seniorów;
- nauczyciele III Liceum Ogólnokształcące im. C. K. Norwida w Będzinie podczas zajęć wychowawczych zachęcali i uwrażliwiali uczniów na potrzeby osób starszych w zakresie pomocy sąsiedzkiej oraz angażowania się w aktywności charytatywne, szczególnie w okresach przedświątecznych z uwzględnieniem zaleceń Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej tak, by nie narażać zdrowia seniorów oraz własnego stosując się do podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny;
- dyrekcja i nauczyciele szkoły promowali i zapraszali seniorów przez cały rok sprawozdawczy do brania udziału w organizowanych przez liceum spotkaniach i uroczystych akademiach.

Zespół Szkół Specjalnych w Czeladzi realizował program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” w roku 2022 poprzez:

- przygotowanie i przekazanie przez uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi kartek z życzeniami i słodkich upominków pensjonariuszom Domu Opieki „Senior” w Czeladzi z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka – 21 stycznia 2022 r.;

- przygotowanie i przekazanie przez uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi kartek z życzeniami pensjonariuszom Domu Opieki „Senior” w Czeladzi z okazji Świąt Wielkanocnych – 18 lutego 2022 r.;
- Piknik rodzinny na terenie ZSS w Czeladzi – na wydarzenie zaproszono rodziców i dziadków uczniów szkoły. Podczas pikniku odbyły się gry i zabawy międzypokoleniowe, a uczniowie wystawili przedstawienie teatralne „Czerwony Kapturek” – 10 czerwca 2022 r.;
- akcja „Dumni z Powstańców” – uczniowie wykonali i przesłali kartki z życzeniami dla powstańców – 11 listopada 2022 r.;
- przygotowanie i przekazanie przez uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi kartek z życzeniami pensjonariuszom Domu Opieki „Senior” w Czeladzi z okazji Świąt Bożego Narodzenia – 22 grudnia 2022 r.

Uczniowie klasy branżowej szkoły I stopnia w zawodzie fryzjer Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Będzinie w ramach realizacji programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” z okazji Ogólnopolskiego Dnia Seniora w dniu 15 listopada 2022 r. wykonywali zabiegi pielęgnacyjne seniorom z Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego Caritas w Będzinie.

Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury w Będzinie w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” w 2022 r. przygotował:

- Występ muzyczny podopiecznych PMDK dla seniorów z okazji obchodów Europejskiego Dnia Seniora, który odbył się w dniu 20 października 2022 r. Koncertu wysłuchało ok. 70. seniorów;
- Koncert Patriotyczny w wykonaniu koła muzycznego PMDK, który odbył się 10 listopada 2022 r. Koncertu wysłuchało ok. 80. Seniorów;
- Koncert Świąteczny dla seniorów w wykonaniu koła muzycznego PMDK, który odbył się w dniu 15 grudnia 2022 r. Słuchaczami było ok. 70. seniorów.

Miejska i Powiatowa Biblioteka w Będzinie w 2022 r. realizowała cel Programu poprzez działania:

- Klub Szalonych Rękodzielniczek – w okresie od kwietnia do grudnia 2022 r. w siedzibie biblioteki prowadzone były warsztaty z rękodzieła (szydełkowanie, frywolitka, druty itp.). W zajęciach wzięło udział 15. seniorów;

- Literackie spotkania dla dorosłych – w 2022 r. w ramach ogólnopolskiej sieci Dyskusyjnych Klubów Książki w siedzibie Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Będzinie Filia nr 3 Dworzec odbyło się 11 spotkań, na których seniorzy dyskutowali o literaturze i książkach polecanych przez moderatora. Współorganizatorem spotkań był Instytut Książki w Krakowie i Biblioteka Śląska w Katowicach, wzięło w nich udział 142. Seniorów;
- przez cały rok 2022 w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece w Będzinie Filia nr 1 Ksawera odbywały się spotkania członków Będzińskiego Klubu Aktywnego Seniora, którzy dzięki temu mogli dzielić się między sobą zdobytym doświadczeniem życiowym, samorealizować się i aktywnie spędzić czas.

Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych im. Dominika Savio w Sarnowie w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” w 2022 r. zorganizowało w roku 2022 następujące przedsięwzięcia:

- olimpiada sportowa na stadionie Górnik Wojkowice – wychowankowie CAPOW brali udział w zawodach sportowych wraz z członkami klubu Senior + Wojkowice;
- wychowankowie placówki opiekuńczo-wychowawczej w grudniu 2022 r. przekazali przedstawicielom klubu Senior + Wojkowice upominki świąteczne.

2.4 Udzielanie wsparcia w ich działalności lokalnym Klubom Seniora, Centrum Aktywności Seniora, Dziennemu Domowi Pomocy Społecznej, Klubom Integracyjnym

Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie realizował ww. cel Programu poprzez przyznanie:

- w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury, i dziedzictwa narodowego zgodnie z Uchwałą Nr 45/22 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 29 marca 2022 r.:
  - Stowarzyszeniu Emerytów i Rencistów „Aktywny Senior” z siedzibą przy ul. Szkolnej 45, 42-512 Psary na zadanie „Emeryt z kulturą +65”. Kwota dotacji wynosiła 1.000,00 zł. Ostatecznie Stowarzyszenie zrezygnowało z realizacji zadania;
  - Stowarzyszeniu Rogo Senior z siedzibą przy ul. Kościuszki 56, 42-582 Rogoźnik na zadanie „Chór Rogoźnickiego Seniora”. Kwota dotacji wynosiła 1.000,00 zł. Zadanie polegało na zorganizowaniu w dniu 22 października 2022 r. „Dnia Seniora”, podczas którego wystąpił chór. Zadaniem zostało objętych kilkudziesięciu seniorów.

- W zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej zgodnie z Uchwałą Nr 46/22 Zarządu Powiatu Będzińskiego z dnia 29 marca 2022 r. na zadanie „Upowszechnianie sportu wędkarskiego poprzez upowszechnianie zawodów wędkarskich” realizowanym przez Okręg PZW w Katowicach Koło PZW nr 85 KWK Paryż, w którego szeregach znajdują się seniorzy z terenu Powiatu Będzińskiego. Kwota dotacji wynosiła 4.900,00 zł. Zadanie obejmowało cykl 7. zawodów wędkarskich, które odbywały się w okresie od maja do września 2022 r.
- W ramach realizowanych w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie działaniach:
  - „Siódmy Jubileusz Stowarzyszenia Klub Seniora Brzękowice-Goląsza” organizowany przez Stowarzyszenie Klub Seniora Brzękowice-Goląsza. Wydarzenie odbyło się 23 lipca 2022 r., wzięło w nim udział 100. członków stowarzyszenia;
  - „Międzypokoleniowa integracyjna olimpiada sportowa” organizowana przez Stowarzyszenie „Akademia Sportu”. Wydarzeniu odbyło się 3 września 2022 r. na stadionie Millenium Wojkowiec.

Akcje profilaktyki i promocji zdrowia dotyczące seniorów realizowane w 2022 r. w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023”:

- Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie w dniu 4 października 2022 r. zorganizował Powiatowy Dzień Zdrowia na terenie Starostwa. Seniorzy z terenu Powiatu Będzińskiego mieli okazję skorzystać z bezpłatnych badań profilaktycznych oraz konsultacji profilaktycznych takich jak:
  - badanie densytometryczne dotyczące osteoporozy, w którym udział wzięło 53. seniorów;
  - ultrasonograficzne badanie Dopplera, w którym udział wzięło 48. seniorów;
  - badanie wzroku, podczas którego przebadano 49. seniorów;
  - przesiewowe badanie słuchu połączone z videootoskopiają przewodu słuchowego, na które zgłosiło się 27 seniorów;
  - pomiar glukozy we krwi wykonany przez członków Polskiego Towarzystwa Diabetyków, któremu poddało się 94 seniorów;
  - badanie EKG, konsultowane z lekarzem chorób wewnętrznych. W badaniu udział wzięło 42 seniorów;
  - konsultacje z psychodietetykiem, podczas których wykonywana była analiza składu

masy ciała, analiza wyniku i dalszego postępowania. Z tej możliwości skorzystało 21 seniorów.

Podczas wydarzenia obecni byli przedstawiciele Śląskiego Oddziału NFZ, dzięki czemu seniorzy mieli możliwość:

- wyrobienia Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego;
- potwierdzenia Profilu Zaufanego oraz uzyskania informacji na temat Internetowego Konta Pacjenta;
- uzyskania informacji o programach profilaktycznych, realizowanych w ramach powszechnego systemu ubezpieczenia zdrowotnego;
- rozmowy z doradcą ds. profilaktyki, który po konsultacji dobierał odpowiednie do wieku, płci i schorzeń diety;
- zapisania się na wizytę w Kiosku Profilaktycznym w Śląskim OW NFZ w Katowicach.

Podczas akcji przeprowadzono łącznie 456 badań i 28 konsultacji dietetycznych

- Wydział Zdrowia i Organizacji Pozarządowych Starostwa Powiatowego w Będzinie w dniu 24 września 2022 r. podczas „III Powiatowego Biegu Rodzinnego”, umożliwił uczestnikom, w tym seniorom, wykonanie bezpłatnych, podstawowych badań profilaktycznych oraz odbycia konsultacji z fizjoterapeutą. Podczas wydarzenia 12. seniorów zbadało poziom glukozy we krwi oraz ciśnienie tętnicze krwi.
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej w 2022 r. w ramach działań dla seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego realizował:
  - program „Europejski Kodeks Walki z Rakiem”, który zachęcał do badań profilaktycznych z zakresu nowotworów;
  - akcję „Dzień wiedzy o Antybiotykach”, mającą na celu podniesienie świadomości na temat pojawiającego się zjawiska oporności na antybiotyki;
  - akcję „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” w tym profilaktykę chorób zakaźnych ze szczególnym uwzględnieniem wirusa grypy i SARS-COV-2. Celem akcji była promocja szczepień ochronnych wśród osób starszych;
  - profilaktyka zatruc grzybami;
  - spotkania w punktach promocji zdrowia, gdzie prowadzone były porady z zakresu zdrowia publicznego, rozmowy indywidualne oraz pomiar ciśnienia tętniczego krwi. Spotkania odbyły się w okresie od czerwca do sierpnia 2022 r. w Parku Dolna Syberka i na Plaży Miejskiej w Będzinie. W spotkaniach wzięło udział łącznie 840 osób.

- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie była współorganizatorem akcji badania słuchu dla seniorów, która odbyła się w siedzibie głównej Biblioteki w dniu 4 kwietnia 2022 r. Bezpłatne badania słuchu oraz pogadankę informacyjno-edukacyjną przeprowadziła firma Audiofon z okazji Światowego Dnia Zdrowia i Pracownika Służby Zdrowia. W badaniu wzięło udział 15. seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego.

Wydarzenia kulturalne, artystyczne, integracyjne kierowane do seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego wpisujące się w realizację celów Programu:

- Wydział Promocji Powiatu w marcu 2022 r. z okazji Dnia Kobiet przygotował bukiety kwiatów, które zostały wręczone seniorkom podczas projekcji filmu „Teściowie” w kinie Nowość w Będzinie. Wydarzenie to miało na celu integrację seniorów mieszkających na terenie Powiatu Będzińskiego, wzięło w nim udział 400 osób starszych;
- Wydział Polityki Społecznej w kwietniu 2022 r. wysłał do seniorów, którzy wyrobili Kartę AS – Aktywnego Seniora w roku 2021 kartki z życzeniami z okazji Świąt Wielkanocnych. Wydział wydatkował na ten cel 423,12 zł;
- Wydział Promocji Powiatu w maju 2022 r. z okazji Dnia Matki przygotował upominki w postaci zestawów świeczek, które zostały wręczone przedstawicielkom klubów seniora z terenu Powiatu Będzińskiego. Seniorki zostały także zaproszone na seans filmu „Koniec świata czyli Kogel Mogel 4” w kinie Nowość w Będzinie. Akcja miała na celu uhonorowanie mam-seniorek. W wydarzeniu wzięło udział 400 osób;
- Wydział Polityki Społecznej w dniu 11 maja 2022 r. organizował w restauracji Anmark w Czeladzi „Majówkowy Bal Seniora”. Podczas wydarzenia seniorzy mieli zagwarantowany gorący posiłek, a także muzykę graną na żywo. Bal był doskonałą okazją do spotkania i integracji seniorów po czasie pandemii. W imprezie wzięło udział 120 seniorów. Wydział wydatkował na ten cel łącznie 14.772,48 zł;
- Wydział Polityki Społecznej w dniu 27 maja 2022 r. w ramach dnia samorządowca i 155. rocznicy powstania Powiatu Będzińskiego ogłosił „II Powiatowy Konkurs Samorządowy dla Seniorów. 155. rocznica powstania Powiatu Będzińskiego”. Celem Konkursu było zachęcenie osób starszych do pogłębiania i upowszechniania wiedzy na temat Powiatu Będzińskiego oraz do kształtowania postaw społeczeństwa obywatelskiego i zasad funkcjonowania

w samorządzie terytorialnym. Na stronie internetowej Powiatu dostępny był formularz zawierający pytania z wiedzy o Powiecie Będzińskim. W miesiącu sierpniu Konkurs został rozstrzygnięty i po zapoznaniu się z wszystkimi arkuszami odpowiedzi komisja konkursowa podjęła decyzję, by przyznać:

I miejsce – Józefie Sroce z Będzina

II miejsce – Alicji Cichońskiej z Rogoźnika

III miejsce – Zdzisławie Kubańskiej z Siemoni

23 września 2022 r. w Starostwie Powiatowym w Będzinie odbyło się uroczyste wręczenie nagród w „II Powiatowym Konkursie Samorządowym dla Seniorów. 155. rocznica powstania Powiatu Będzińskiego”. Zwycięzcy otrzymali nagrody rzeczowe w postaci sprzętu elektronicznego monitorującego aktywność i parametry życiowe o łącznej wartości 1.498,98 zł, a wszyscy uczestnicy Konkursu odebrali pamiątkowe dyplomy oraz gadżety powiatowe. Wyróżniono także następujących seniorów: Jadwigę Czerską, Małgorzatę Kozieł, Ewę Nowak, Annę Pierzchałę, Wiesławę Cholewę, Krystynę Pogoń, Wojciecha Cygana, Danutę Cygan, Krystynę Przybylak, Stanisławę Jarecką, Teresę Szafrugę, Krystynę Kluszczyk, Jadwigę Rycąbel, Michalinę Hetmańczyk, Mariana Hetmańczyka i Ewę Kozieł. W konkursie wzięło udział 19. seniorów;

- Wydział Promocji Powiatu w czerwcu 2022 r. zorganizował galę rozdania „Nagród Starosty Będzińskiego” za zasługi w dziedzinie kultury i sztuki, która odbyła się w Teatrze Dzieci Zagłębia w Będzinie. Wśród laureatów były osoby reprezentujące społeczność senioralną. Celem akcji było nagrodzenie działalności osób zaangażowanych w życie kulturalne i promocję Powiatu Będzińskiego, a nominowane osoby przyczyniły się do propagowania kultury i sztuki wśród lokalnej społeczności. Przedsięwzięcie pokazało, że seniorzy aktywnie wspierają powiatową kulturę;
- Wydział Polityki Społecznej i Wydział Promocji Powiatu w dniu 18 lipca i 22 sierpnia 2022 r. organizowali wycieczkę dla seniorów do Sejmu RP w Warszawie. W wyjazdach uczestniczyli seniorzy z terenu Sławkowa i Siewierza. Uczestnicy wycieczki odwiedzili siedzibę Sejmu RP wraz z posłem na Sejm RP Rafałem Adamczykiem i Radną Rady Powiatu Ewą Bierońską, którzy pełnili rolę

przewodników wycieczki. Seniorzy mieli zapewniony poczęstunek i przejazd w obie strony. W wycieczkach uczestniczyło w sumie 100 seniorów. Wydatkowano na ten cel łącznie 12.259,60 zł;

- Wydział Promocji Powiatu we wrześniu 2022 r. zorganizował „III Powiatowy Bieg Rodzinny” w lesie grodzieckim w Będzinie. Każdy uczestnik sportowego wydarzenia miał zagwarantowany ciepły posiłek, koszulkę, puchar, medal, gadżety z logo Powiatu Będzińskiego, obsługę fotograficzną, a także wiele atrakcji jak symulator dachowania, dmuchańce dla dzieci, stoiska profilaktyczne itp. W wydarzeniu brało udział 500 osób, w tym znaczą część stanowili aktywni sportowo seniorzy z terenu Powiatu Będzińskiego;
- Wydział Polityki Społecznej w dniu 14 września 2022 r. organizował „IV Powiatowy Piknik Integracyjny dla Seniorów”. Seniorzy z terenu Powiatu Będzińskiego zostali zaproszeni do udziału w spotkaniu integracyjnym, które odbyło się w sali bankietowej FENIX w Przeczycach. Uczestnicy wydarzenia mieli zapewniony gorący posiłek, mogli także posłuchać muzyki granej na żywo. Dodatkową atrakcją była fotobudka, w której każdy uczestnik mógł zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie. W wydarzeniu uczestniczyło 100 seniorów. Wydział wydatkował na ten cel łącznie 12.778,8 zł;
- Wydział Promocji Powiatu w październiku 2022 r. zorganizował obchody Europejskiego Dnia Seniora. Seniorzy reprezentujący kluby seniora z terenu Powiatu Będzińskiego mogli zobaczyć przedstawienie teatralne „Dziób w dziób” w wykonaniu podopiecznych Powiatowego Młodzieżowego Domu Kultury w Będzinie. W wydarzeniu uczestniczyło 80 seniorów;
- Wydział Polityki Społecznej w dniu 10 października 2022 r. zorganizował dla seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego wycieczkę do Krakowa. Seniorzy mieli okazję zwiedzić krakowski Kazimierz, śladem ponad 600 letniej historii żydowskich mieszkańców tej części Krakowa. Seniorom w wycieczce towarzyszył Starosta Będziński Sebastian Szaleniec, Członkowie Zarządu Powiatu Będzińskiego: Halina Mentel i Adam Szydłowski oraz Radna Rady Powiatu Będzińskiego Bożena Łapaj. Adam Szydłowski, lokalny badacz historii Żydów Zagłębia, w drodze do Krakowa przybliżył historię społeczności żydowskiej Powiatu Będzińskiego i dawnego Krakowa. Seniorzy mieli okazję zobaczyć Synagogę Tempel, a także obejrzeć wnętrza Starej Synagogi, będącej obecnie Muzeum. Wycieczka odwiedziła też m.in. podwórko przy ulicy Józefa, które posłużyło reżyserowi Stevenowi Spielbergowi za plan podczas kręcenia filmu „Lista Schindlera”. Zwiedzający udali się również na plac

przy „Aptece Pankiewicza” z instalacją pustych krzeseł oraz do Fabryki Oskara Schindlera. Uczestnicy mieli zapewniony transport w obie strony, opiekę przewodników, poczęstunek oraz koncert muzyki jidysz w wykonaniu zespołu Klezmerim Trio w restauracji Klezmer Hois. W wycieczce udział wzięło 50. seniorów z terenu Powiatu Będzińskiego. Wydział wydatkował na ten cel łącznie 10.734,4 zł;

- Wydział Promocji Powiatu w listopadzie 2022 r. zorganizował „III Bal Seniora”, który odbył się w budynku Starostwa Powiatowego w Będzinie. Inicjatywa stanowiła zwieńczenie dwumiesięcznego kursu tańca dla seniorów, który prowadziła szkoła tańca Akcent. Uczestnicy balu mieli zagwarantowany catering, a także oprawę muzyczną. W wydarzeniu brało udział 80. seniorów;
- Wydział Polityki Społecznej w dniu 23 listopada 2022 r. w ramach Ogólnopolskiego Dnia Seniora zorganizował „Andrzejkowy Bal Seniora” w restauracji FENIX w Przeczycach. Seniorzy z terenu Powiatu Będzińskiego mieli zapewniony transport, gorący poczęstunek, muzykę graną na żywo, możliwość zrobienia sobie pamiątkowego zdjęcia w fotobudce, a także rozmowę z prawdziwą wróżką, która wróżyła uczestnikom z kart tarota. W wydarzeniu wzięło udział 100. seniorów. Wydział wydatkował na ten cel łącznie 15.669,90 zł;
- Wydział Promocji Powiatu w okresie od kwietnia do listopada 2022 r. zorganizował 5 biegów pod nazwą „Zabiegany Powiat 2022. 155. rocznica powstania Powiatu Będzińskiego”. Biegi odbyły się w Wojkowicach, Bobrownikach, Mierzęcicach, Psarach i Czeladzi. Każdy uczestnik miał zagwarantowany ciepły posiłek, koszulkę, gadżety z logiem Powiatu Będzińskiego oraz obsługę fotograficzną. W sportowym wydarzeniu brało udział 150 osób, w tym znaczną część stanowili aktywni seniorzy;
- Wydział Promocji Powiatu w czerwcu, wrześniu i październiku 2022 r. zorganizował 3 biegi pod nazwą „Bieg Trzech Zamków 2022. 155. rocznica powstania Powiatu Będzińskiego”. Biegi odbyły się w Siewierzu, Sławkowie i Będzinie. Każdy uczestnik sportowego wydarzenia miał zagwarantowany ciepły posiłek, koszulkę, puchar, medal, gadżety z logo Powiatu Będzińskiego oraz obsługę fotograficzną. W wydarzeniu brało udział 500 osób, w tym znaczącą część stanowili aktywni sportowo seniorzy z terenu Powiatu Będzińskiego;
- Wydział Promocji Powiatu w grudniu 2022 r. zaprojektował kalendarze na rok 2023 z powiatowymi widokami oraz zdjęciami z imprez powiatowych z roku 2022

i przekazał je lokalnym klubom seniora i stowarzyszeniom senioralnym. Kalendarze otrzymało 250. seniorów;

- Wydział Promocji Powiatu przez cały rok sprawozdawczy publikował i udostępniał na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych wszelkie informacje dotyczące działalności klubów oraz stowarzyszeń senioralnych działających na terenie Powiatu Będzińskiego jak również informacji o akcjach skierowanych do osób starszych. Działanie miało na celu promowanie imprez, konkursów, jubileuszy oraz wszystkich wydarzeń organizowanych przez seniorów lub dla seniorów. Dzięki temu działaniu informacje na temat środowiska senioralnego trafiły do ogromnej rzeszy odbiorców, a sami seniorzy mogli promować swoją aktywność społeczną.

Działania dotyczące bezpieczeństwa osób starszych z terenu Powiatu Będzińskiego realizujące w 2022 r. cele programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla seniorów na lata 2019-2023”:

- działania Policji Powiatowej w Będzinie skierowane do seniorów w roku 2022:
  - cały rok sprawozdawczy policjanci rewiru dzielnicowych obecni byli na targowiskach miejskich zlokalizowanych na terenie Powiatu Będzińskiego, gdzie przeprowadzali z osobami starszymi rozmowy na temat zachowania ostrożności podczas zakupów, informowali gdzie uzyskać pomoc w sytuacji kradzieży lub oszustwa;
  - w dniu 26 października 2022 r. na Targowisku Miejskim w Będzinie wystawiono stoisko profilaktyczne, gdzie przeprowadzano rozmowy prewencyjne, rozdawano i zachęcano do noszenia odblasków;
  - w dniu 24 kwietnia 2022 r. Rzecznik Prasowy Komendy Powiatowej w Będzinie udzielił wywiadu w Polskim Radiu na temat oszustw na seniorach. Dzięki temu przedsięwzięciu cenne informacje profilaktyczne mogły dotrzeć do bardzo szerokiego grona starszych odbiorców;
  - przeprowadzono 31 spotkań w ramach akcji „Seniorze nie daj się oszukać”, które odbyły się w okresie od lutego do grudnia 2022 r. m.in. w spółdzielniach mieszkaniowych, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Czeladzi, klubie seniora „Złoty Wiek”, Kinie „Nowość” w Będzinie Związku Kombatantów Wojennych, Ośrodku Kultury w Będzinie, Siedzibie Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Będzinie, Klubie Senior-Wigor w Sławkowie, Urzędzie Gminy Bobrowniki, Hali Sportowej w Rogoźniku, Ośrodku Pomocy Społecznej w Psarach,

Dziennym domu Pomocy Społecznej w Będzinie, klubie seniora w Wojkowicach. W spotkaniach uczestniczyło łącznie 690. seniorów;

- przeprowadzono 7 spotkań w ramach programu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych „Bezpiecznie, zdrowo, bezgotówkowo”, które odbyły się w październiku 2022 r. w Klubie Seniora w Sławkowie, Klubie Seniora Wrzos w Czeladzi, Ośrodku Pomocy Społecznej w Psarach, Centrum Usług Senioralnych w Będzinie, Miejskiej i Powiatowej Bibliotece w Będzinie, na terenie Targowiska Miejskiego w Będzinie. W spotkaniach wzięło udział łącznie 137. seniorów. Na spotkaniach poruszano tematykę związaną z najczęstszymi metodami oszustów mających na celu wyłudzenie pieniędzy od osób starszych (metoda „na wnuczka”, metoda „na policjanta”) oraz sprawy ogólnego bezpieczeństwa.

- Profilaktyczne i edukacyjne działania Powiatowego Rzecznika Konsumentów na rzecz osób starszych z terenu Powiatu Będzińskiego w roku 2022:
  - udzielanie przez cały okres sprawozdawczy bezpośrednich porad indywidualnych w trakcie wizyt seniorów w biurze Powiatowego Rzecznika Konsumentów,
  - udostępnianie opracowanej w 2019 r. przy współpracy z Wydziałem Promocji Powiatu broszury „Mądry Senior Konsument przed szkodą” jak również inne broszury i publikacje z zakresu problematyki konsumenckiej w sprawach telekomunikacyjnych, bankowych, ubezpieczeniowych, energetycznych i turystycznych. Powyższe materiały mają charakter edukacyjny i służą pogłębianiu wiedzy i świadomości osób starszych w zakresie przysługujących im praw konsumenckich.

2.5 Zakładka informacyjna na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Będzinie pod nazwą „Aktywny Senior”

W 2022 r. zakładka została zaktualizowana i zamieszczono na niej aktualny formularz, potrzebny do wyrobienia karty „AS – Aktywnego Seniora”, aktualną Klauzulę Informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych, aktualny Katalog ulg i zniżek do karty „AS – Aktywnego Seniora”, a także sprawozdanie z realizacji programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019-2023” za rok 2021.

W 2022 r. w internetowej zakładce „Aktywny Senior” pojawiły się nowe sekcje z materiałami przeznaczonymi dla seniorów odwiedzających stronę internetową Powiatu Będzińskiego. Działanie to miało na celu dotarcie do jak najszerszego grona osób starszych. W roku sprawozdawczym w zakładce „Aktywny Senior” znalazły się sekcje: „II Powiatowy Konkurs Samorządowy dla Seniorów” i „Bezpłatny Poradnik na temat Polityki Senioralnej”.

Wydział Polityki Społecznej w ciągu roku zamieszcza różne materiały informacyjne w zakładce Aktywny Senior na stronie internetowej Powiatu. Ponadto informacje o wydarzeniach dotyczących seniorów zamieszczane są w aktualnościach na stronie Powiatu, a także w gazecie Powiatowa Press.

2.6 Wsparcie dla tworzenia lub działalności lokalnych Uniwersytetów Trzeciego Wieku/Akademii Twórczego Rozwoju Seniora i Wnuka

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi na stałe współpracuje z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Czeladzi.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie w trakcie 2022 r. zorganizowała dla studentów Będzińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w swojej siedzibie:

- 25 spotkań w okresie od stycznia do grudnia 2022 r., na których odbyły się warsztaty dla seniorów z zakresu obsługi komputera i wyszukiwania informacji w internecie. Program zajęć obejmował naukę podstaw obsługi komputera m. in. korzystania z edytora tekstu czy poczty elektronicznej. Współorganizatorem przedsięwzięcia jest Urząd Miasta w Będzinie. W 2022 r. z takich warsztatów skorzystano 287. seniorów;
- 10 spotkań literackich w okresie od stycznia do grudnia 2022 r. pod nazwą „Wokół książki”, na których studenci UTW w Będzinie prowadzili dyskusje na tematy związane z książką i literaturą tj. pisarze, historia literatury, biblioteka, spotkania autorskie. W roku sprawozdawczym na spotkaniach poruszano następujące zagadnienia:
  - „Drugie życie książki” – spotkanie z Wojciechem Tarką, właścicielem antykwariatu „Latarnik” w Czeladzi,
  - „Poezja Ukraińska” – rozmowa na temat liryki ze Stefanią Sołtys z Ukrainy,
  - „Proces wydawniczy, rynek książki elektronicznej, druk na życzenie” – spotkanie z dr Katarzyną Krzan, właścicielką wydawnictwa e-bookowo.pl,
  - „Chrestomatia staropolska” – dyskusja o początkach piśmiennictwa polskiego,
  - „Ballady i Romanse” A. Mickiewicza – analiza twórczości w ramach „Roku Romantyzmu”.

W spotkaniach wzięło udział 190 osób starszych.

2.7 Karta „AS – Aktywnego Seniora” – statystyka w 2022 r.

Wraz z uchwaleniem programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019–2023” wprowadzono karty „AS – Aktywnego Seniora”, które upoważniają do uzyskania zniżek na usługi od partnerów Programu. Beneficjentem Karty może być każda osoba, która ukończyła 60. rok życia oraz jest mieszkańcem Powiatu Będzińskiego. Karta „AS – Aktywnego Seniora” wydawana jest nieodpłatnie każdemu seniorowi. Chętni do wyrobienia Karty mogą przychodzić bezpośrednio do Wydziału Polityki Społecznej, gdzie pracownicy udzielają pomocy przy złożeniu wniosku, a Karta zostaje wydana na miejscu. Ponadto w 2021 r. wprowadzono możliwość wnioskowania o wyrobienie Karty drogą mailową, z czego w 2022 r. skorzystały 2. osoby.

W 2022 r. wydano 71 kart „AS – Aktywnego Seniora”, a od początku funkcjonowania Programu, tj. od 27 marca 2019 r. do 31 grudnia 2022 r. wydano ich 1194. Tabela nr 3 przedstawia zestawienie liczby złożonych wniosków o wydanie Karty w 2022 r. z podziałem na płeć.

Tabela nr 3. Zestawienie liczby złożonych wniosków o wydanie karty „AS – Aktywnego Seniora” w 2022 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiety	mężczyźni
Wnioski o wydanie Karty	71	42	29
w tym			
Wydane Karty	71	42	29
Nieodebrane Karty	0	0	0
Wydane duplikaty Karty	0	0	0
Odmowy wydania Karty*	1	0	1

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

W roku 2022 najwięcej chętnych do udziału w Programie pochodziło z gminy Będzin, natomiast nie wyrobiono żadnej Karty dla seniorów mieszkających w gminie Czeladź. Zestawienie liczby wydanych Kart z podziałem na poszczególne gminy Powiatu Będzińskiego w 2022 r. przedstawia tabela nr 4.

Tabela nr 4. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2022 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	71	42	29
w tym			
Będzin	52	30	22
Bobrowniki	4	2	2
Czeladź	0	0	0
Mierzęcice	4	4	0
Psary	3	1	2
Siewierz	3	2	1
Sławków	2	1	1
Wojkowice	3	2	1

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

Zauważalny wzrost zainteresowania kartami „AS – Aktywnego Seniora” seniorów w roku 2022 w porównaniu z rokiem 2021 świadczy o wzmożonej aktywności osób starszych po czasie pandemicznym. Ponadto Wydział Polityki Społecznej w marcu 2022 r. wysyłał do urzędów miast i gmin należących do Powiatu Będzińskiego ogłoszenie informacyjne dotyczące Karty AS – Aktywnego Seniora z prośbą o wywieszenie informacji na tablicach ogłoszeń w budynkach urzędów. Działanie to miało na celu rozpowszechnienie informacji o Karcie AS – Aktywnego Seniora i dotarcie do jak największej liczby osób starszych z każdej gminy i zachęcenie tych, którzy jeszcze nie posiadali Karty do jej wyrobienia. Ponadto w wydarzeniach organizowanych przez Wydział biorą udział seniorzy z każdej gminy z terenu Powiatu Będzińskiego. Wówczas także przekazujemy informacje o Karcie AS, szczególnie tym, którzy jeszcze mogą jej nie mieć.

* Odmowa wydania karty „AS – Aktywnego Seniora” jest spowodowana niespełnieniem kryteriów Regulaminu ubiegania się o wydanie karty „AS – Aktywnego Seniora”, tj. gdy wnioskodawca nie ukończył 60. roku życia lub nie jest mieszkańcem Powiatu Będzińskiego.

Dla zobrazowania dynamiki zmian zainteresowania seniorów kartami „AS – Aktywnego Seniora” poniżej przedstawiamy zestawienie liczby wydanych kart z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w latach 2019-2021.

Tabela nr 5. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2019 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	925	612	313
w tym			
Będzin	478	298	180
Bobrowniki	67	41	26
Czeladź	25	15	10
Mierzęcice	53	38	15
Psary	199	146	53
Siewierz	18	9	9
Sławków	33	19	14
Wojkowice	52	46	6

Tabela nr 6. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2020 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	150	105	45
w tym			
Będzin	87	60	27
Bobrowniki	8	6	2
Czeladź	6	4	2
Mierzęcice	1	1	0
Psary	7	5	2
Siewierz	6	4	2
Sławków	9	5	4
Wojkowice	26	20	6

Tabela nr 7. Zestawienie liczby wydanych kart „AS – Aktywnego Seniora” z podziałem na gminy Powiatu Będzińskiego w 2021 r.

Wnioski	Liczba wniosków		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
Wnioski o wydanie karty	48	30	18
w tym			
Będzin	31	19	12
Bobrowniki	2	1	1
Czeladź	3	2	1
Mierzęcice	6	5	1
Psary	2	1	1
Siewierz	1	1	0
Sławków	2	1	1
Wojkowice	1	0	1

Partnerzy Programu ujęci są w Katalogu ulg i zniżek do karty „AS – Aktywnego Seniora”, który można pobrać w formie papierowej broszury w Wydziale Polityki Społecznej oraz w formie elektronicznej na stronie internetowej Powiatu Będzińskiego w zakładce „Aktywny Senior”. W okresie od kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2022 r. Powiat Będziński był stroną 41. porozumień z partnerami z terenu całego kraju. Zestawienie partnerów, którzy figurują w Katalogu ulg i zniżek do Karty AS – Aktywnego Seniora w 2022 r. przedstawia tabela nr 8. Zauważamy, że pandemia spowodowała osłabienie zainteresowania przedsiębiorców udziałem w programie w charakterze partnerów.

Tabela nr 8. Zestawienie partnerów, którzy figurują w Katalogu ulg i zniżek do Karty AS – Aktywnego Seniora w 2022 r. w ramach programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019 – 2023”.

Lp	Nazwa partnera	Miejscowość siedziby
1	Akademia Sztuki Kulinarnej ANMARK	Czeladź
2	Restauracja Staromiejska	Będzin
3	Restauracja & Grill Szafranowy Dwór	Czeladź
4	Restauracja „Fenix”	Przeclisce
5	Catering LIVINIO KOMPLEKSOWE USŁUGI CATERINGOWE	Dąbrowa Górnicza

6	Przedsiębiorstwo Uzdrowisko Ciechocinek S. A.	Ciechocinek
7	Dom Zdrowia Lila Medical Spa Sp. z o. o.	Ciechocinek
8	Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy POLANIKA	Chrusty
9	Hotel Milena	Milówka
10	Ośrodek Wypoczynkowy „Zakopiec”	Zakopane
11	Ośrodek Wypoczynkowy TRZY KORONY	Jastrzębia Góra
12	Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „ONDRASZEK”	Ustroń
13	Uzdrowisko Wysowa S. A.	Wysowa-Zdrój
14	Arka Vitae S. A. Ośrodek Magnolia, Ośrodek Tulipan	Ustroń
15	Hotel Monttis	Sucha Beskidzka
16	VitaSUN Biuro Turystyczne	Będzin
17	ALFA TOUR Biuro Podróży Sp. j.	Poznań
18	Geisha Studio Stylizacji i Urody	Będzin
19	Salon Kosmetyczny WENUS	Psary
20	Powiatowe Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego	Będzin
21	Instytut Kreatywności i Biznesu	Tarnowskie Góry
22	Kancelaria Radcy Prawnego Paweł Wierzbicki	Sosnowiec
23	FIZJO-MED. Usługi Rehabilitacyjne Salon Medyczny	Czeladź
24	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PRIMUS”	Burdzowice
25	Zakład Optyczny Usługowo-Handlowy Łazarowicz Włodzimierz	Będzin
26	Śląskie Laboratoria Analityczne Sp. z o. o.	Będzin
27	Centrum Dietetyczne NATURHOUSE	Będzin
28	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Tarabuła-Dent	Będzin
29	Remat Med. Sp. z o. o.	Wojkowice
30	Serwis Samochodowy „Ancar” Marcin Dubiel	Będzin
31	CENTRUM OPAŁU BRODA-TRANS	Będzin
32	Zakład Produkcji Zniczy „ANDRUS”	Będzin
33	FOTO BORKOWSCY	Będzin
34	ERGO Marek Rokicki	Sosnowiec
35	AUTOGUTEK AUTO KOMIS MARIUSZ BINKOWSKI	Będzin
36	Z. H. U. OMAX Zegarmistrz Będzin	Będzin
37	Ośrodek Sportu i Rekreacji	Będzin
38	Millenium Centrum Sportu	Czeladź
39	Centrum Rekreacyjno-Sportowe GYM EL TORO	Sosnowiec

40	Kino „NOWOŚĆ”	Będzin
41	Teatr Dzieci Zagłębia	Będzin

Źródło: Opracowano na podstawie dokumentacji Wydziału Polityki Społecznej.

III. Podsumowanie

Seniorzy to grupa społeczna, o którą należy dbać w szczególny sposób. Faktem jest, iż społeczeństwo się starzeje, w związku z czym przybywa osób w wieku emerytalnym. Żeby wyjść naprzeciw rosnącym potrzebom osób starszych należy podejmować działania prowadzące do zwiększenia ich aktywności społecznej. Takie zadanie ma pełnić program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019–2023”.

Osoby starsze narażone są na wykluczenie społeczne oraz zawodowe ze względu na ageizm czy niepełnosprawność. Seniorzy często potrzebują pomocy w sprawach życia codziennego, wsparcia w zakresie ochrony zdrowia, leczenia, a nawet kontaktu z drugim człowiekiem. Jednocześnie w grupie tej jest ogromny kapitał, którym jest duża wiedza i doświadczenie życiowe. Program ma na celu uwolnić ten potencjał poprzez zachęcenie do zwiększenia aktywności w różnych dziedzinach życia, np. społecznej, zawodowej, kulturowej.

Samorząd terytorialny wraz z jednostkami organizacyjnymi ma za zadanie zapewnić odpowiednią opiekę oraz zaktywizować osoby starsze do działania, pomimo wieku. Aby działania dotyczące seniorów były rzeczywiste i efektywne powinny wpisywać się w oczekiwania seniorów zamieszkujących Powiat Będziński. Niezbędne są także zabezpieczone na ten cel środki finansowe, a także współpraca między jednostkami powiatowymi, którym powinien przyświecać wspólny cel – zapewnić seniorom możliwość godnego i zdrowego starzenia się. Sytuacja finansowa seniorów często jest trudna i niesatysfakcjonująca, dlatego też wszelkie działania Powiatu do nich skierowane, powinny być nieodpłatne, by nie ograniczać ich dostępności.

Od dnia 16 maja 2022 roku, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, zniesiony został stan epidemii. Rok 2022 był szczególnie istotny dla seniorów ze względu ponowną możliwość uczestniczenia w życiu społecznym, która była mocno ograniczona przez ponad 2 lata podczas pandemii wirusa Covid-19. Czas izolacji społecznej wywołanej zagrożeniem

epidemicznym wpłynął negatywnie na ludzi w każdym wieku, a zwłaszcza na osoby starsze jako grupę społeczną najbardziej narażoną na zarażenie i związane z tym powikłania. Program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019–2023” w 2022 r. stawiał przede wszystkim na odbudowę aktywizacji seniorów, z którymi kontakt na długi czas musiał zostać mocno ograniczony. Zrealizowane w 2022 roku działania Starostwa Powiatowego w Będzinie oraz jego jednostek zdobyły uznanie wśród najstarszych mieszkańców Powiatu. Seniorzy byli spragnieni wydarzeń kulturalnych, sportowych i integracyjnych realizowanych przez Powiat Będziński. Realizacja działań w ramach Programu w 2022 r. oparta była na zasadzie „aktywnie, ale bezpiecznie”.

Podsumowanie realizacji programu „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2019–2023” w 2022 roku potwierdza, iż ma on rzeczywisty wpływ na aktywne i godne starzenie się mieszkańców naszego Powiatu, że nie są pozostawiani bez pomocy i wsparcia ze strony instytucji. Działania zawarte w Programie pomogły przełamać wiele barier kulturowych i ekonomicznych, poprawiły komfort życia wielu mieszkańców, wsparły integrację między i wewnątrzpokoleniową, a także pomogły zrozumieć samym seniorom i osobom w ich otoczeniu z czym wiąże się starość. Program dzięki zapewnieniu różnych form wsparcia dla osób starszych kształtuje pozytywny wizerunek seniorów w Powiecie Będzińskim.

W drugiej połowie 2023 r. należy opracować program polityki senioralnej Powiatu Będzińskiego na kolejne lata. Wydział Polityki Społecznej proponuje, aby był to program „AS – Aktywny Senior. Powiatowy Program dla Seniorów na lata 2024-2028”. Wydział zaproponuje metodologię tworzenia tego programu w pierwszej połowie roku.